

گفت و گوی صبا با عوامل فیلم عروسک (قولچاق)

پایانی تلخ برای پلان

این مسئله را برای اولین بار اینجا بازگو می‌کنم و یک بار نیز در سخنرانی مجلس ختم ایشان گفتم که آقای یوسفی نژاد قربانی استقلالش شد. سینمایی یوسفی نژاد به معنای واقعی سینمای مستقل بود. سینمایی که به هیچ ارگانی، هیچ فردی، هیچ سازمان و پولی وابسته نبود. به آقای یوسفی نژاد پیشنهادهای خوبی هم شده بود مثلاً اینکه فیلم را به زبان فارسی بساز و اینکه نقش مرا به یک سوپر استار بدهد تا هر چقدر بودجه می‌خواهد به او بدهند ولی او پشت انتخاب‌های خود چه در زمینه بازیگران و چه در زمینه زبان فیلم ایستاد. اگر کسی بخواهد سینمای مستقل را تعریف کند این دو فیلم آقای یوسفی نژاد یعنی هم «او» به معنی خانه و هم عروسک خصوصیات این سینما را دارد و فکر می‌کنم کمتر کسی است که اینگونه روی تفکرش ثابت قدم بماند. فیلم عروسک واقعا یک فولکلور است. ضرب‌المثل‌های عامه که در همه جای این شهر می‌توانید بشنوید و دیالوگ‌های فیلم که از ادبیات عامه و روزمره مردم گرفته شده است و نمی‌شد آن را تبدیل به زبان فارسی کرد چون آن اصالت خودش را از دست می‌داد.

سخن پایانی

خواهشی که از شما مطبوعاتی‌ها دارم این است که این فیلم را بیشتر بشناسانید. فیلم «عروسک» مظلوم واقع شده و این برای ما بسیار سخت است. مرحوم یوسفی نژاد می‌گفت فیلمی خوب است که دیده شود و اگر دیده نشود چه فایده‌ای دارد. ما ۷ سال عمرمان را سر این فیلم گذاشتیم و من از مطبوعات انتظار دارم که حتماً در مورد این فیلم و برای شناساندن آن بنویسند و مردم را به دیدنش ترغیب کنند می‌دانم که بعدها این فیلم قطعاً دیده خواهد شد ولی در این لحظه و الان ما انتظارمان بیشتر است.

جلیل اکبری صحت:

بزرگترین ستاره فیلم خود یوسفی نژاد است

جلیل اکبری صحت با دنیای فیلم از طریق انجمن سینمای جوان همدان آشنا شده و پس از آن بیشتر به فعالیت‌های مطبوعاتی پرداخته

مادرش داشته او به خانواده خیلی اهمیت می‌دهد. ایوب یک قربانی است ولی هیچکس این قربانی بودن او را باور نمی‌کرد حتی همکارانم در این فیلم تا حدی از این نقش متنفر بودند که از من فیروز عاقلی نیز بدشان می‌آمد. تنها کسی که در مورد این کاراکتر مانند من می‌اندیشید تهیه‌کننده کار آقای جلیل اکبری صحت بود.

شنیدم که قرار بوده این فیلم به صورت تک پلان گرفته شود ولی چیزی که می‌بینیم این گونه نیست.

بله، قرار بود تک پلان باشد به همین علت به تمرینات مستمر نیاز داشتیم و سبک کاری ما مثل اجرای یک تئاتر بود. باید می‌زانشن‌ها، دیالوگ‌ها و تک تک حرکات در کامل ترین حالت ممکن می‌بود تا فیلمبرداری را آغاز کنیم اما به خاطر شرایط لوکیشن نمی‌توانستیم اثر را به صورت تک پلان کار کنیم. فیلمبرداری‌ها در یک ساختمان چهار طبقه بود و میزبان سن‌های جوری بود که مدام بازباز بگردانیم در این طبقات جابه‌جا می‌شدند و این سختی زیادی رو به خصوص برای فیلمبردار به وجود می‌آورد چرا که باید تمام تایم فیلم را یکسره در حالی که نوع فیلمبرداری نیز دوربین روی دست بود کار می‌کرد. اینگونه بود که تصمیم گرفته شد چند کات بخورد.

به نظر در انتخاب بازیگران بخصوص به لحاظ لهجه یکسان هم وسواس زیادی به خرج داده شده است.

من و آقای یوسفی نژاد خیلی روی این فیلمنامه کار کردیم، همینطور در مورد انتخاب بازیگران چون ایشان بازیگرانی را انتخاب می‌کردند که متناسب با من باشند این تناسب هم از لحاظ سن و سال و هم از لحاظ لهجه بود. چرا که باید همه با لهجه تبریزی صحبت می‌کردیم خوب زبان ترکی لهجه‌های مختلف دارد و باید انتخاب‌ها به شکلی می‌بود که لهجه همه ما یک دست باشد و آقای یوسفی نژاد خیلی در این مورد حساس بود تنها دو نقش برای آقای یوسفی نژاد کاملاً قطعی شده بود یکی من بودم و دیگری وحید شیرزاد که یکی از بازیگران منحصر به فرد تبریز هستند و نقش پسر را بازی می‌کنند. برای انتخاب باقی بازیگران تست‌های زیادی انجام شد مثلاً برای انتخاب نقش رویا ۸۰ نفر تست دادند.

با چه چالش‌هایی در تولید کار روبرو بودید؟

مریم عظیمی
گفت و گو

فیلم عروسک آخرین ساخته زنده یاد اصغر یوسفی نژاد که در سینماهای هنر و تجربه سراسر کشور به اکران درآمده دومین اثر سینمایی این کارگردان فقید پس از فیلم موفق و تحسین شده «او» یا همان خانه است. او که «آثاری مثل باران رویاها را نمی‌شود» و «کفش‌هایت را در نیار» را در کارنامه هنری‌اش دارد در شهر یور ۱۴۰۱ چشم از جهان فرو بست. در ادامه گفت‌وگوی خبرنگار صبا را با دیگر عوامل این فیلم می‌خوانید.

صفا اصلانی، سرمایه‌گذار فیلم عروسک:

همسرم آرزو کرد که فیلمش خوشبخت شود

ایده این فیلم برای آقای یوسفی نژاد به چه شکل آغاز شده و روند فیلم چگونه بود؟

واقعیتش این است که آقای یوسفی نژاد می‌خواستند یک سه‌گانه کار کنند مرگ، عروسی و تولد که متأسفانه به صورت یک دوگانه درآمد و ایشان مجالی برای ساخت سومین اثر پیدا نکردند. ایشان فیلم را یک رویه حقیقی از زندگی می‌دیدند و با فیلمنامه‌هایی که می‌نوشتند زندگی می‌کردند. کلمه به کلمه و جمله به جمله دیالوگ‌هایی که در فیلم‌شان بود از دنیای حقیقی نشأت گرفته بود. برگرفته از همان شهری که زندگی کردیم و واژه‌هایی که با یکدیگر حرف زدیم، گریه کردیم و خندیدیم. اگر به موسیقی‌هایی که در فیلم به بهانه عروسی استفاده شده دقت کنید می‌بینید که به موسیقی‌ها و آوازهای فولکلور تبریز و آذربایجان و زبان مادری‌مان برمی‌گردد. ایشان اعتقاد داشتند که فیلم یک بریده از زندگی ماست به همین علت ایشان پلان سکانس کار می‌کردند و آرزویشان این بود که این فیلم در یک سکانس تمام شود حتی در مورد فیلم قبلی‌شان «او» نیز همین گونه بود.

در پایان فیلم قسمتهایی از پشت صحنه را می‌بینیم که بازیگران و خود ایشان به شدت متقلب هستند و حتی گریه می‌کنند.

این صحنه‌ها مربوط به آخرین شب تصویربرداری ما بود. خب برخی از سکانس‌ها چند روز طول می‌کشید و گروه از اینکه موفق شدند سکانس پایانی را بگیرند و پس از آن قرار بود از هم دور شوند آنهم پس از تمریناتی که چند سال طول کشیده بود و تصویربرداری که پس از این همه فراز و نشیب به پایان رسیده بود آن هم یک پایان رضایت بخش، همه و همه دست به دست هم داد تا آن لحظات احساسی خلق شوند و ایشان آرزوی‌شان را در همان لحظه به زبان بیاورند که فیلمی خوشبخت است که دیده شود و آرزو کردند که فیلم‌شان خوشبخت شود.

فیروز عاقلی:

برای فیلم عروسک از جانم مایه گذاشتم

فیروز عاقلی بازیگر با سابقه تئاتر و سینما در سال ۵۱ و به عنوان سیاه‌لشکر فیلم ستارخان ساخته علی حاتمی وارد عرصه بازیگری شده است. در کارنامه فعالیت‌های او ساخت ۴ فیلم کوتاه و بازی در آثار سینمایی، تله‌فیلم، سریال و تئاتر دیده می‌شود.

در مورد نقش ایوب در فیلم «عروسک» و رسیدن به آن بگویید.

من در سال ۹۷ نمایش «ملاقات بانوی سالخورده» را روی صحنه داشتم و در همین سال هم ساخت فیلم سینمایی «عروسک» کلید خورد. نقش من در فیلم شباهت‌هایی با نقشم در نمایشنامه «ملاقات بانوی سالخورده» داشت و من از تجربه‌ای که در آن نقش داشتم برای نقش ایوب استفاده کردم به خصوص که در بانوی سالخورده هم روند اثر از کمیدی به تراژدی می‌رسد و در این فیلم «عروسک» نیز به همین ترتیب بود. من برای فیلم «عروسک» از جانم مایه گذاشتم و نقش من نقش اصلی فیلم بود. انتخاب اول آقای یوسفی نژاد برای این نقش خودم بودم اما این نقش با من فاصله زیادی داشت و پذیرشش واقعا سخت بود به خصوص با سبکی که آقای یوسفی نژاد می‌خواستند کار کنند و زمان زیادی برد که من بتوانم وارد این نقش شوم، ایشان خیلی به من کمک کردند و در نهایت شد آنچه که دیدید. ایوب، نقش بسیار خاصی بود. با آقای یوسفی نژاد ساعت‌ها روی این نقش با هم صحبت و مباحثه کردیم و من معتقد بودم که این فرد صادق‌ترین فرد آن گروه است. من ایوب را به گونه‌ای بازی می‌کنم که برای مخاطب شاید حتی نفرت آور به نظر برسد ولی در درون خودش اینگونه نیست. ایوب هیچ عمل غیر قانونی غیر شرعی و غیر اخلاقی انجام نمی‌دهد او ۴۰ سال بدون عشق زندگی و تحمل کرده است. در یکی از پلان‌هایی که از اثر حذف شده به این موارد اشاره می‌شود که این کاراکتر یک ازدواج سنتی به اصرار